

 INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY EFFICIENCY PROJECTS

Apmācību modulis IV
EPC tirgus iesācējiem

EPC finansēšana

Projekts Transparense

 Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union www.transparense.eu PRISA EKODOMA

APMĀCĪBU MODUĻU PĀRSKATS INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY EFFICIENCY PROJECTS

I. EPC Pamati

II. EPC Process – no projekta identificēšanas līdz iepirkumam

III. EPC Process – no līguma līdz garantētiem ietaupījumiem

IV. EPC Finansēšana

V. EPC Atbalsta stratēģija

 Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union www.transparense.eu PRISA EKODOMA 2

4. EPC Finansēšana INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY EFFICIENCY PROJECTS
Energoefektivitātes projektu finansēšana

- **Pieejamās finansiālās iespējas energoefektivitātes pasākumu finansēšanai**
 - Komerčiālie un banku kredīti (hipotēkas, aizdevumi u.c.)
 - Nacionālas vai starptautiskas subsīdiju programmas un shēmas
 - Pašu finansējums
 - Energoefektivitātes līgums (EPC)

 Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union www.transparense.eu PRISA EKODOMA 3

4. EPC Finansēšana
EPC projektu finansēšana

transpare**ense**
INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY MARKET PROJECTS

A. Trešās puses finansējums
A.1 ESKO kredīts
A.2 Klienta kredīts

B. ESKO finansējums
– Finansējums no paša ESKO līdzekļiem – tas var iekļaut pašu kapitāla izmantošanu vai finansējumu ar kredīta vai nomas instrumentiem

C. Klienta finansējums
– Finansējums no klienta paša līdzekļiem, kas nodrošināts ar enerģijas ietaupījuma garantijām no ESKO puses
– Var būt saistīts ar aizņemšanos, bet tas nāk no klienta iekšējā kapitāla izdevumu (CAPEX) budžeta un esošajām kredīta līnijām

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transpare**ense**.eu | PRISA EKODOMA | 4

4. EPC Finansēšana
A.1 Trešās puses finansējums/ESKO kredīts

transpare**ense**
INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY MARKET PROJECTS

- **ESKO**
 - Ņem kredītu – nodrošina EPC finansējumu ar savu vārdu
 - Uzņemas visus projekta neizdošanās riskus, pat ja tam nav iespējas kontrolēt neizdošanās iemeslus
- **Klients**
 - Nekontaktējas ar finansējuma avotu (parasti banka)

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transpare**ense**.eu | PRISA EKODOMA | 5

4. EPC Finansēšana
A.1 Trešās puses finansējums/ESKO kredīts

transpare**ense**
INCREASING TRANSPARENCY TO ENERGY MARKET PROJECTS

```

graph TD
    Klientis[Klients] -- "Ietaupījumu pasākumi  
Ietaupījumu garantija" --> ESKO[ESKO]
    ESKO -- "Maksājumi par pakalpojumiem  
Investīciju atmaksāšana" --> Klientis
    ESKO -- "Kredīta piešķiršana" --> Investors[Investors (banka)]
    Investors -- "Kredīta atmaksāšana" --> ESKO
  
```

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transpare**ense**.eu | PRISA EKODOMA | 6

4. EPC Finansēšana
A.2 Trešās puses finansējums/klienta kredīts

transparensense

- **Klients**
 - Noslēdz līgumu tieši ar finansējuma avotu (parasti banka)
- **ESKO**
 - Garantē projekta tehnisko parametru sasniegšanu
 - Ja ESKO nesasniedz noteiktos parametrus
 - ESKO kompensē starpību starp esošo un līgumā atrunāto ietaupījumu līmeni

www.transparensense.eu

7

4. EPC Finansēšana
A.2 Trešās puses finansējums/klienta kredīts

transparensense

```

    graph TD
      Klientis -- "Ietaupījumu pasākumi  
Ietaupījumu garantijas" --> ESKO
      ESKO -- "Maksājumi par  
pakalpojumiem" --> Klientis
      ESKO -- "Atmaksāšanas  
garantija" --> Investors
      Investors -- "Kredīta  
atmaksāšana" --> Klientis
      Investors -- "Kredīta  
piešķiršana" --> Klientis
  
```

www.transparensense.eu

8

4. EPC Finansēšana
A.1+A.2 Trešās puses finansējums - kombinācija

transparensense

- **ESKO un klienta kombinētais kredīts**
 - Ļoti piemērots veids EPC finansēšanai
 - Abas puses (ESKO un klients) piedalās finansējuma nodrošināšanā
 - Palīdz mazināt katra atsevišķā finansēšanas veida trūkumus un atbalstīt to priekšrocības
 - Ir pamats daudz ciešākām biznesa attiecībām

www.transparensense.eu

9

4. EPC Finansēšana
EPC projektu finansēšanas izvēle

transparense
INCREASING TRANSPARENCY TO PROMOTE SMART INVESTMENTS

- **Vispiemērotākā finansēšanas modeļa izvēle ir atkarīga no vairākiem faktoriem:**
 - Dažādu finansēšanas iespēju nosacījumi valsts finanšu sektorā
 - ESKO un klienta kredītpēja
 - ESKO un klientam pieejamie pašu finanšu līdzekļi
 - Projekta ekonomiskie rādītāji

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transparens.eu | PRISA EKODOMA | 10

4. EPC Finansēšana
Finansēšana un EPC tirgus līmenis

transparense
INCREASING TRANSPARENCY TO PROMOTE SMART INVESTMENTS

- **Gūtās atziņas no iepriekšējās ES EPC tirgus pieredzes:**
 1. Sākotnēji EPC projekti tika galvenokārt finansēti, klientam iegūstot **bankas kredītu** (trešās puses finansējums - A.2)
 2. Vēlāk situācija sāka būtiski izmainīties, jo ESKO tirgus attīstījās un bankas iepazīna EPC shēmas :
 - Klienta kredīti (A.2) kļuva retāki
 - Aizvien vairāk un vairāk **ESKO sāka ņemt banku kredītus** (A.1)
 - Nedaudziem maziem projektiem ESKO nodrošina finansējumu no pašu līdzekļiem (B)
 3. Pēdējos 5-6 gados ESKO **debitora saistību pārdošana** bankām ir kļuvusi par visvairāk pielietoto trešās puses finansējumu (A.1)

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transparens.eu | PRISA EKODOMA | 11

4. EPC Finansēšana
EPC iesācēju finansēšana

transparense
INCREASING TRANSPARENCY TO PROMOTE SMART INVESTMENTS

- **Līdz brīdim, kad finanšu sektoram kļūst pazīstamas EPC shēmas -> klientu kredīts (A.2):**
 - Pašvaldībām parasti banku kredīti ir pieejami vieglāk un ar mazākām izmaksām nekā ESKO kompānijām. Tāpēc tā varētu būt ieteicamā pieeja līdz brīdim, kamēr bankas sāk piedāvāt labākus kredīta procentus/nosacījumus ESKO
 - Tomēr šāda finansējuma izmaksu novērtējumam būtu jāietver gan izvēles izmaksas, gan nākotnē iespējamo neparedzēto izmaksu risks, jo neparedzētās izmaksas var apdraudēt organizācijas finansiālo stabilitāti
- **Ja bankas piedāvā ESKO kompānijām pieņemamus nosacījumus -> ESKO kredīts (A.1)**

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union | www.transparens.eu | PRISA EKODOMA | 12

4. EPC Finansēšana

Finansēšana vairāk attīstītos EPC tirgos

transparensense

- Attīstītākos EPC tirgos visizplatītākais finansējuma veids ir trešās puses finansējums:
 - Lielākajā daļā gadījumu ESKO piesaista finanšu resursus, izmantojot banku kredītus
 - Tikai gadījumos ar maziem projektiem ESKO izmanto finansējumu no pašu resursiem
 - ESKO saistību pārdošana finanšu institūcijām:
 - Ir visbiežāk pielietotā trešās puses finansējuma metode
 - ESKO parādi nepaaugstinās, un tie neietekmē ESKO ieviesto projektu skaitu
 - ESKO pārdod savas saistības (faktorings) finanšu institūcijām pēc energoefektivitātes pasākumu ieviešanas
 - ESKO joprojām garantē ietaupījumu līmeni un konsekventu ekspluatācijas izmaksu samazināšanos. Klients neuzņemas nekādu papildus risku.

4. EPC Finansēšana

Projekta finansēšanas struktūra (1)

transparensense

Maksājumu struktūra (par enerģiju u.tml.)

■ Ietaupījumi
 ■ ESKO izmaksas
 ■ Investīcijas
 ■ Maksājumi (par enerģiju u.tml.)

Pirms Līguma laikā Pēc

4. EPC Finansēšana

Projekta finansēšanas struktūra (2)

transparensense

Ietaupījumu sadalījums

Klienta ietaupījumu daļa – % noteikti EPC
 ESKO ietaupījumu daļa – % noteikti EPC
 ESKO izmaksas par projekta risku garantijām
 Investīcijas, kas tiek segtas no uzturēšanas izmaksu samazinājuma (kredīta atmaksāšana)

Līguma laikā

4. EPC Finansēšana
Finanšu dati

transpare**ense**
INCREASING TRANSPARENCY TO IMPROVE ENERGY EFFICIENCY

- **Finanšu dati:**
 - Eksploatācijas izmaksas
 - Kurināmā izmaksas
 - Investīciju izmaksas
 - Starpniecības izmaksas
 - Iekārtu remonta/nomainas izmaksas
 - Dzīves cikla izmaksas
- **PVN izmaksas** saistītas ar īpašuma tiesību nodošanu
 - Ja īpašumtiesības ir nodotas pēc iekārtu uzstādīšanas, tad PVN tiek maksāts maksāšanas perioda sākumā

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union
www.transpareense.eu

16

4. EPC Finansēšana
Finansēšanas risks

transpare**ense**
INCREASING TRANSPARENCY TO IMPROVE ENERGY EFFICIENCY

- **Sadarbojoties ar finanšu institūcijām, jāapzinās, ka:**
 - Bankām nav specializēti eksperti energoefektivitātes projektiem
 - Bankas motivē enerģijas ietaupījumi, jo tie ir avots parādu dzēšanai
 - Bankas interesējas arī par klientu kredītpēju – vai klients ir spējīgs samaksāt par ESKO pakalpojumiem?
- **Jāņem vērā šādi jautājumi:**
 - Svarīgākie finanšu avoti
 - Pieejamās garantijas
 - Finansēšanas noteikumi un nosacījumi (termiņi)
 - Līguma termiņi
 - Risku novērtējums

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union
www.transpareense.eu

17
